Hukuk Bölümü 2009/118 E. , 2010/48 K.

- 506 SAYILI SOSYAL SIGORTALAR KANUNU'NUN 80. MADDESI UYARINCA KURUM ALACAKLARININ TAHSILI AMACIYLA DÜZENLENEN ÖDEME EMIRLERININ IPTALI İSTEMİ
  - SOSYAL SİGORTALAR KANUNU(MÜLGA) (506) Madde 140

"İçtihat Metni"

Davacı : M.A.

Vekili : Av. F.O., Av. A.Y.

Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (SSK Kütahya Sigorta Müdürlüğü)

O L A Y : SSK Kütahya Sigorta İl Müdürlüğü'nce davacı adına, 2000/9 dönemine ilişkin süresinde ödenmeyen prim, İSP, EKP ve ÖİV borçlarına yönelik Kurum alacaklarının tahsili amacıyla 2-7.1.2008 tarih, 2007/1535-1536-1537 ve 1538 takip numaralı Ödeme Emirleri düzenlenmiştir.

Davacı vekili, söz konusu dosyalardan dolayı borçlu bulunmadıklarının tespiti ile dört ödeme emrinin iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KÜTAHYA İŞ MAHKEMESİ; 25.03.2008 gün ve E:2008/33, K: 2008/124 sayı ile, toplanan bilgi ve belgelere göre; Davalı işveren hakkında 2000 yılı Eylül ayından, 2001 yılından 2001 yılı Haziran ayları için prim borçlarının ödenmemesi nedeniyle prim ve gecikme zammı tahakkuk ettirerek davacı hakkında 2007/1535,1536,1537,1538 sayılı ödeme emirleri ile icra takibinde bulunulması üzerine davacı vekili tarafından müvekkili hakkında yapılan bu dört adet ödeme emrine itiraz edilmekte olduğu; 506 sayılı Yasanının 140. maddesi kapsamında davanın mahiyeti itibariyle kurumun tahakkuk ettirmiş olduğu idari para cezasına itiraz mahiyetinde olduğu, bu maddede yapılan en son değişiklikle verilen idari para cezalarına karşı ilk önce SSK.Ünite İtiraz Komisyonuna itiraz edilmesi, itirazın reddine karşı İdare Mahkemesine karşı itiraz edilebileceğinin düzenlenmiş bulunduğu; bu itibarla davanın itirazi para cezasına karşı itiraz davası olması nedeniyle, mahkemelerinin görevsiz olduğu ifade edilerek görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ESKİŞEHİR 1. İDARE MAHKEMESİ: 06.11.2008 gün ve E:2008/497, K: 2008/946 sayı ile davanın; davacı vekili tarafından 506 sayılı Yasa uyarınca müvekkiline kesilen para cezalarının tahsiline ilişkin olarak düzenlenen 07/1535,1536,1537,1538 takip numaralı ve toplam 1.388,88-YTL'lik ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılmış bulunduğu; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinin 5655 sayılı Kanunun 2. maddesiyle değişik fıkrasında; "İdari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari para cezası kesinleşir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idari para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdari para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idari para cezalarına karşı kuruma itiraz etme veya yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez Ancak, Kurumca itirazın reddedilmesi veya mahkemece Kurum lehine karar verilmesi halinde, daha önce tahsil edilmemiş olan dörtte birlik ceza tutarı, 80 inci madde hükmü de dikkate alınarak tahsil edilir." hükmüne yer verilmiş olup, aynı yasanın 80.maddesinin 7. fıkrasında; kurum alacaklarının tahsilinde 21/07/1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı sigorta müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesinin yetkili olduğu düzenlenmiş olup, idari para cezalarının tahakkuk aşamasında idare mahkemeleri görevli olmakla birlikte tahsili aşamasında iş mahkemelerinin görevli olduğunda kuşku bulunmadığı; bu durumda iptali talep edilen ödeme emirleri 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca düzenlenmiş olduğundan, bakılan davanın görüm ve çözümünün iş mahkemesinin görev ve yetkisinde bulunmakta olduğu gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş; yapılan itiraz Eskişehir Bölge İdare Mahkemesinin 10.3.2009 gün ve E/K:2009/100-98 sayılı kararıyla reddedilerek karar onanmış ve kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 01.03.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, davacı adına, 506 sayılı Kanun uyarınca süresinde ödenmeyen prim, İSP, EKP ve ÖİV borçlarına yönelik Kurum alacağının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılmıştır.

506 sayılı mülga Sosyal Sigortalar Kanunu'nun "Primlerin ödenmesi" başlıklı 80. maddesinin yedinci fıkrasında, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir" hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, bu düzenlemeye göre, kurum alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu sonucuna varmıştır.

Ancak, 506 sayılı Kanun'un yukarıda sözü edilen maddesi 31.5.2006 gün ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 17/04/2008 tarih ve 5754 sayılı kanunun 52. maddesiyle değişik 88. maddesinde, "(…)Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz." hükmü yer almıştır. 5510 sayılı Kanun'un bu hükmü 1.7.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

Olayda, Kütahya Sigorta İl Müdürlüğü'nce prim, İSP, EKP ve ÖİV borçlarına yönelik Kurum alacağının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerine karşı dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, söz konusu ödeme emirlerine karşı açılan davada, 5510 sayılı Yasa'nın 88. maddesi uyarınca İş Mahkemesi görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kütahya İş Mahkemesi'nce verilen 25.03.2008 gün ve E:2008/33, K: 2008/124 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 01.03.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.